

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 31. august 2021
(OR. en)

11385/21

JAI 932
RELEX 720
MIGR 165
COASI 123

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 11374/3/21 REV 3

Teema: Avaldus olukorra kohta Afganistanis

Delegatsioonidele esitatakse lisa avaldus olukorra kohta Afganistanis, mille nõukogu (justiits- ja siseküsimused) leppis kokku oma 31. augusti 2021 istungil.

AVALDUS OLUKORRA KOHTA AFGANISTANIS

1. ELi siseministrid kogunesid täna nõukogu erakorralisele istungile, et arutada arenguid Afganistanis, täpsemalt seoses sellega, millised võivad olla tagajärjed rahvusvahelise kaitse, rände ja julgeoleku valdkonnas. Muutuva olukorra tõsidus nõuab, et EL ja rahvusvaheline üldsus reageeriks selle kõigile tahkudele otsustavalt ja kooskõlastatult.
2. Meie kodanike evakueerimine ning ELi ja selle liikmesriikidega koostööd teinud Afganistani kodanike ja nende perekondade võimalikult ulatuslik evakueerimine on olnud prioriteetne tegevus ja seda jätkatakse. Sellega seoses on käimas pingeline töö, et leida sihipärased lahendused ülejäänud konkreetsetele juhtumitele, mis puudutavad Afganistanis ohustatud isikuid.
3. Esmase prioriteedina jätkab EL piirkonna stabiliseerimist käsitleva tegevuse koordineerimist rahvusvaheliste partneritega, eelkõige ÜRO ja selle asutustega, ning tagab humanitaarabi jõudmise haavatavate elanikkonnarühmadeni, eelkõige naiste ja lasteni, nii Afganistanis kui ka selle naaberriikides. Sel eesmärgil suurendavad EL ja selle liikmesriigid asjaomastele rahvusvahelistele organisatsioonidele antavat rahalist toetust.
4. EL teeb koostööd kolmandate riikidega, eelkõige nende naaber- ja transiidiriikidega, kes võtavad vastu arvukalt rändajaid ja pagulasi, ja suurendab oma toetust sellistele kolmandatele riikidele, et tugevdada nende suutlikkust pakkuda pagulastele ja vastuvõtivatele kogukondadele kaitset, vääriskaid ja turvalisi vastuvõtutingimusi ning püsivaid elatusvahendeid. EL teeb nende riikidega koostööd ka selleks, et ennetada kõnealusest piirkonnast tulenevat ebaseaduslikku rännet, tugevdada piirihaldussuutlikkust ning ennetada rändajate ebaseaduslikku üle piiri toimetamist ja inimkaubandust. Selle saavutamiseks tuleks ELi asutuste volitusi täiel määral ära kasutada. Eelkõige peaks Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet tõhustama oma välisoperatsioone, et suurendada varjupaigasuutlikkust. Lisaks võiks osana üleilmsetest jõupingutustest anda toetust vabatahtliku ümberasustamise vormis, seades esikohale haavatavad isikud, nagu naised ja lapsed.

5. Käesoleva avalduse ja muutunud asjaolude valguses tuleks Afganistani tegevuskava prioriteediks seada ja see läbi vaadata, et muuta see operatiivsemaks. Selleks et käsitleda piirkonnas toimuva sundrände mõju, on Afganistani naabritega koostöö tegemiseks vaja Euroopa tiimi lähenemisviisi. Nõukogu kutsub komisjoni tungivalt üles hindama kõiki võimalusi mitmeaastasest finantsraamistikust vajaliku rahalise abi andmiseks, eelkõige naabuspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumenti¹ ning varjupaiga-, rände- ja piirihalduse rahastamisvahendeid.
6. Saadud kogemustele tuginedes on EL ja selle liikmesriigid kindlalt otsustanud tegutseda ühiselt, et vältida varasemate kontrollimatute ulatuslike ebaseaduslike rändevoogude kordumist, valmistades ette koordineeritud ja korrakohase reageerimise. Vältida tuleks ebaseadusliku rände stiimuleid. Samuti peaks EL suurendama toetust Afganistani lähinaabruses asuvatele riikidele, tagamaks, et abivajajad saavad piisava kaitse eelkõige asjaomases piirkonnas. Väga oluline on tagada ühtne ja koordineeritud nii välis- kui ka sisekommunikatsioon. Tuleks käivitada sihipärased teavituskampaaniad, et võidelda narratiivide vastu, mida kasutavad inimsugeldajad, sealhulgas internetikeskkonnas, ja mis julgustavad inimesi alustama ohtlikku ja ebaseaduslikku teekonda Euroopasse.
7. EL ja selle liikmesriigid teevad kõik endast oleneva tagamaks, et olukord Afganistanis ei põhjustaks ELi kodanike jaoks uusi julgeolekuohte. Tuleb jätkata kõiki jõupingutusi selle tagamiseks, et Talibani režiim katkestaks kõik sidemed rahvusvahelise terrorismiga ja lõpetaks kõik sellega seotud tavad ning et Afganistanist ei saaks taas koht, kus terroristid ja organiseeritud kuritegelikud rühmitused end ohutult tunnevad. EL kasutab kõiki oma kättesaadavaid vahendeid, et tähelepanelikult jälgida kohapealseid arenguid, mis võivad mõjutada tema julgeolekut, ning neile reageerida, eelkõige organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi, sealhulgas selle rahastamise valdkonnas. Europol analüüsib Afganistani olukorraga seotud kuritegevusriske. Äärmiselt oluline on vahetada teavet ja luureteavet vastavalt riikide pädevusele, seda ka kolmandate riikidega, ning jagada korrapäraselt ohuhinnanguid. Jätkuvalt on väga oluline Afganistanist evakueeritavate inimeste julgeolekukontrolli õigeaegne läbiviimine.

¹ NDICI.

8. EL ja selle liikmesriigid on Frontexi toetusel jätkuvalt kindlalt otsustanud kaitsta tõhusalt ELi välispiire, hoida ära ebaseaduslikud piiriületused ning aidata enim mõjutatud liikmesriike. Läbi tuleks viia asjakohased julgeolekukontrollid, sealhulgas kasutades täielikult ära asjaomaseid ELi andmebaase, samuti registreerimine Eurodacis. Lisaks tuleks osana meie rändealase väliskoostöö suhtes võetud terviklikust lähenemisviisist kasutada ELi ja teatavate transiidiriikide vaheliste tagasivõtulepingute kolmandate riikide kodanikke käsitlevaid klausleid, kui õiguslikud nõuded on täidetud.

Nõukogu tunnistas vajadust toetada abivajajaid ja pakkuda neile piisavat kaitset kooskõlas ELi õiguse ja meie rahvusvaheliste kohustustega ning lähendada liikmesriikide tavasid Afganistani varjupaigataotlejate vastuvõtmisel ja nende andmete töötlemisel.

9. Nõukogu jälgib tähelepanelikult arenguid rahvusvahelise kaitse, rände ja julgeoleku valdkonnas. Ta reageerib katsetele kasutada ebaseaduslikku rännet ära poliitilistel eesmärkidel ja muudele hübriidohtudele, sealhulgas töötab välja uued vahendid. Samuti jälgib nõukogu tähelepanelikult eespool nimetatud meetmete rakendamist ja tagab olukorra korrapärase hindamise, et veelgi parandada ELi kriisiohjamissuutlikkust, tuginedes juba välja töötatud vahenditele. Väga oluline on koordineerida selle olukorra kõiki tahke (humanitaarabi, areng, rahvusvaheline kaitse, ränne, julgeolek ja välispoliitika).